

SPOMEN OBILJEŽJA

OPŠTINE TIVAT

Izdavač
NVO Montemisija

Za izdavača
Magdalena Radunović

Stručni tim
Magdalena Radunović
Gordana Čukić
Nemanja Radunović
Bratislav Radunović

Fotografija
Magdalena Radunović
Bratislav Radunović

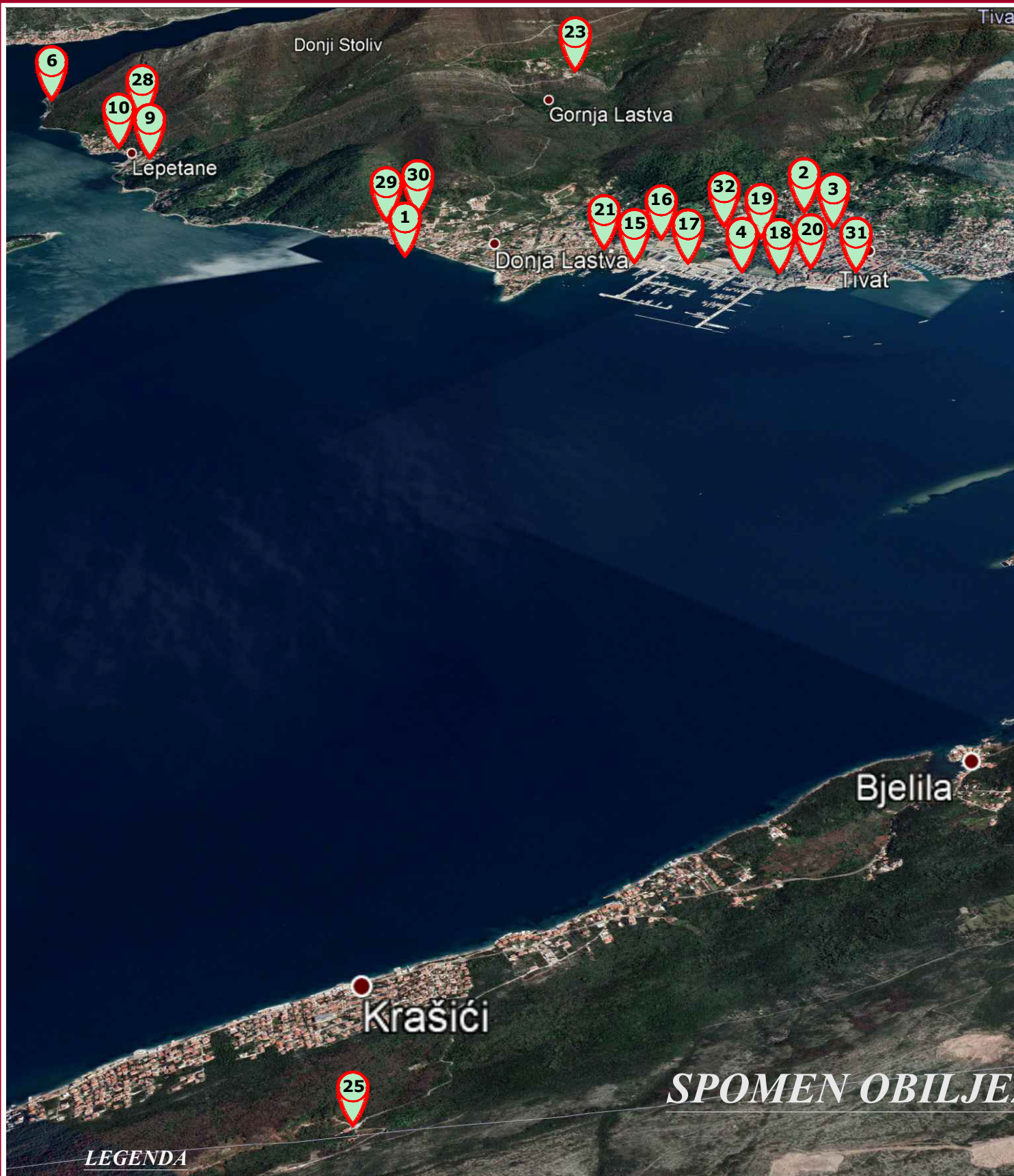
Dizajn i prelom
Anja Marinović

PROJEKAT FINANSIRAN SREDSTVIMA
TURISTIČKE ORGANIZACIJE TIVAT

Tivat, 2019

SPOMEN OBILJEŽJA OPŠTINE TIVAT

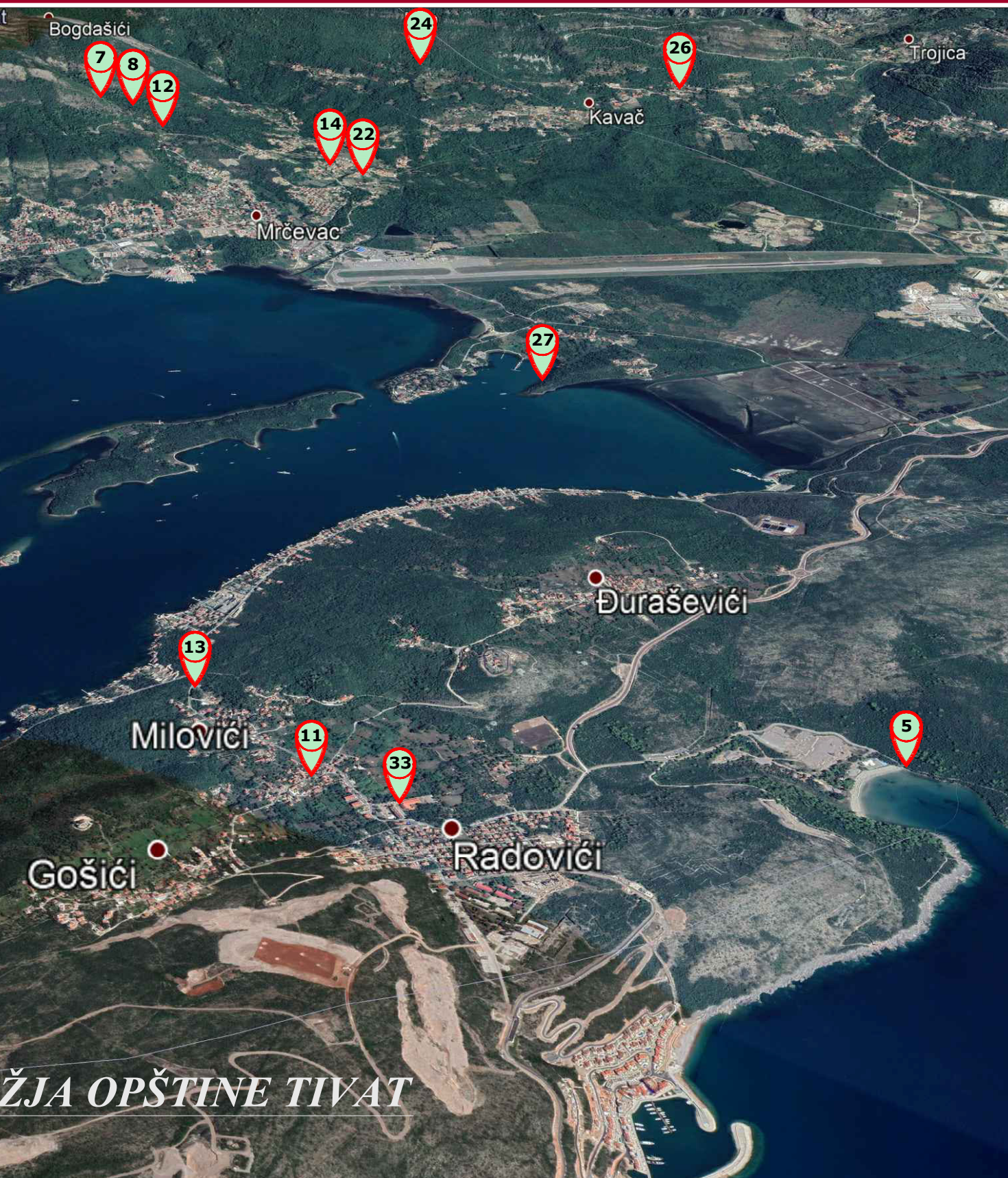

LEGENDA

1	SPOMENIK POSVEĆEN PALIM BORCIMA NOB-A I ŽRTVAMA FAŠISTIČKOG TERORA SELA DONJA LASTVA
2	SPOMENIK RODOLJUBIMA OBJEŠENIM 1944.GODINE OD STRANE OKUPATORA
3	SPOMENIK TIVČANIMA POGINULIM U NOB-U
4	SPOMENIK POSVEĆEN MILANU SPASIĆU I SERGIJU MAŠERI
5	SPOMENIK POSVEĆEN POGINULIM RODOLJUBIMA IZ PRŽNA
6	SPOMEN-PLOČA MARKU LUKŠIĆU I DRUGOVIMA, LEPETANI, VERIGE
7	SPOMEN-PLOČA NA MJESTU POGIBIJE NIKA ANĐUSA I DRUGIH, MRČEVAC
8	SPOMENIK ČLANOVIMA SRESKOG I OKRUŽNOG KOMITETA KPJ, POGINULIM 1944. GODINE, MRČEVAC
9	SPOMEN-PLOČA U ZNAK SJEĆANJA NA BORBE KOJE JE VODILA II DALMATINSKA BRIGADA TOKOM 1944.GOD
10	SPOMEN-PLOČA U ZNAK SJEĆANJA NA BORCE KOJI SU POGINULI PRIL. UNIŠTENJA NJEM. GARNIZ.1943.GOD
11	SPOMEN-PLOČA RODOLJUBIMA KOJI SU 22. NOVEMBRA 1943.GOD. OBJEŠENI OD STRANE OKUPATORA

SPOMEN OBILJE

12	SPOMEN-PLOČA U ZNAK SJEĆANJA NA POGIBIJU M
13	SPOMEN-PLOČA GDJE JE 9. SEPTEMBRA 1943. GO
14	SPOMEN-PLOČA POGINULIM ČL. SRESKOG I OKRUŽNO
15	BISTA NARODNOG HEROJA SAVE KOVAČEVIĆA
16	SPOMEN-PLOČA POGINULIM RADNICIMA "ARSENAL
17	SPOMEN PLOČA SA TEKSTOM O PODRŠCI RADNIK
18	SPOMEN-PLOČA OSNIVAČU VELIKOG GRADSKOG
19	SPOM. U ČAST 31.OKTOBRA 1918.GOD.,DANA PODIZ
20	SPOMENIK U ČAST STOGODIŠNJICE ARSENALA, T
21	SPOMEN-PLOČA POSVEĆENA FORMIRANJU TIVATS
22	SPOMEN PLOČA ŽRTVAMA FAŠISTIČKOG TERORA

VARODNOG HEROJA NIKA ANĐUSA I DRUGOVA
DINE STRIJELJANO 15 RODOLJUBA
OG KOMIT. KPJ ZA BOKU U BORBI SA ČETNICIMA 1944.GOD
LA", TIVAT
A „ARSENALA" POBUNI MORNARA U BOKI 1918. TIVAT
PARKA - MORNARIČKOG PARKA TIVAT
ANJA FLOTNE ZASTAVE KRALJ. SRBA,HRVATA I SLOVENACA
RG OD KULTURE, TIVAT
SKOG PARTIZANSKOG BATALJONA 1943. GODINE
, DOM KULTURE "ANTO POČANIĆ", GRADIOŠNICA

23	SPOMENIK PALIM BORCIMA, GORNJA LASTVA
24	SPOMENIK ŽRTVAMA ČETNIČKOG TERORA 1944. GODINE, PASIGLAV
25	SPOMEN-PLOČA NA MJESTU POGIBIJE JOSIPA MARKOVIĆA 1942. GODINE
26	SPOMEN-PALIM BORCIMA I ŽRTVAMA FAŠIZMA, KAVAČ
27	SPOMENIK NA MJESTU POTONUĆA RAZARAČA "ZAGREB", 1941. GODINE
28	SPOMENIK POGINULIM BORCIMA U NOR-U, LEPETANE
29	SPOMEN-PLOČA NA GROBU - POGINULIM ITALIJANSKIM BORCIMA DIVIZIJE „GARIBALDI" I NAŠIM BORCIMA
30	SPOMEN-PLOČA NA GROBU - POGINULI BORCI NOR-A - ISTRANI
31	SPOMEN-PLOČA ANTU STANIČIĆU - PISCU
32	SPOMEN-PLOČA DRAGU MILOVIĆU
33	SPOMEN-PLOČA BRANKU BRINIĆU

UVOD

Spomen obilježja su objekti koji svojim oblikom i sadržajem obilježavaju i predstavljaju događaj ili ličnost značajnu za nacionalnu istoriju, kulturu i politiku države. Takva spomenička obilježja, osim što imaju istorijsko i memorijalno značenje, imaju i arhitektonske, vajarske i slikarske vrijednosti i vremenom postaju prepoznatljivi i utkani u urbanu strukturu grada ili određeni pejzaž, u zavisnosti od toga gdje su postavljeni. Veliki broj spomen obilježja podizale su uglavnom opštinski Savezi antifašističkih boraca, koje su njegovali sjećanja i čuvali pijetet prema osobama koje su pale u borbi protiv fašizma ili obilježavali značajne događaje iz razdoblja antifašističke borbe.

Na području Opštine Tivat postavljena su različita spomen-obilježja koja su formirana u vidu spomen-kompleksa, samostalnog spomenika, spomen-bisti, spomen-groblja i spomen-ploča.

Kroz Projekat „Valorizacija spomen-obilježja Tivta u funkciji turističke ponude“ izvršena je afirmacija spomen-obilježja kao značajnog dijela kulturnih potencijala i kulturnih posebnosti grada, predložene inicijative i aktivnosti u cilju podizanja nivoa urbane kulture i valorizovalo se ovo specifično kulturno-istorijsko nasljeđe i način predstavljanja turistima. Osim toga, svrha i cilj Projekta je potreba da se ukaže na trenutno stanje spomen-obilježja Opštine, da se istaknu i pozitivni i negativni faktori koji utiču na spomenike, sagledaju postojeći sistemi zaštite, definišu prioriteti i zadaci koji bi cjelovito odgovarali savremenim zahtjevima zaštite i valorizacije kulturne baštine.

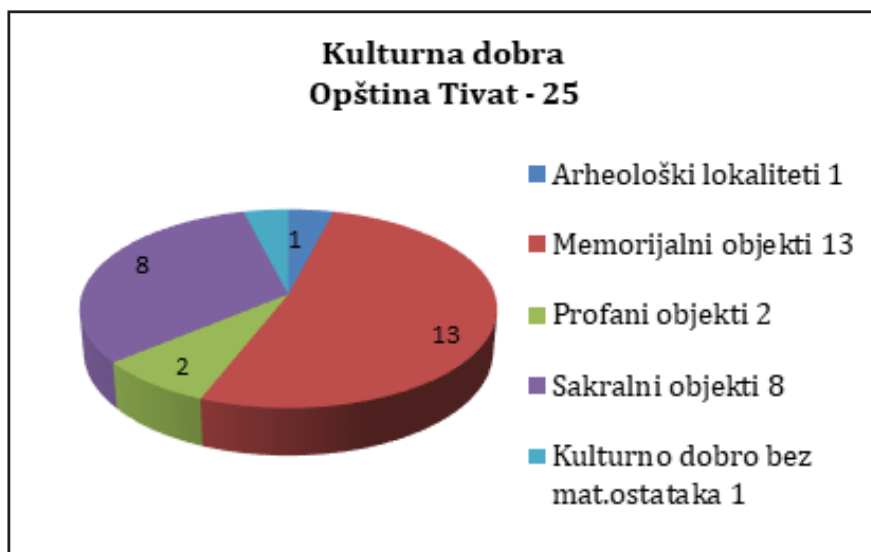
Da bi se realizovao ovaj projekat bilo je neophodno izvršiti određene aktivnosti kojim su dobijeni relevantni podaci. Obavilo se, kao prvo, istaživanje u ustanovama kulture, muzejima, bibliotekama i arhivama, a potom je izvršen obilazak svih lokaliteta na kojima se nalaze spomen-obilježja Tivta, radi snimanja i sagledavanja sadašnjeg stanja.

Na teritoriji Opštine Tivat evidentirano je 33 spomen-obilježja različite vrste, podignuti u različitim vremenskim intervalima i većinom posvećeni događajima i ličnostima iz razdoblja NOB-e. Načini podizanja i zaštite Spomen-obilježja su propisani Zakonom o spomen-obilježjima („Službeni list Crne Gore“, br. 040/08 od 27.06.2008), a kako su od 33 spomen-obilježja njih 13 sa statusom kulturnih dobara, ona se štite kroz Zakon o zaštiti kulturnih dobara Crne Gore („Službeni list Crne Gore“, br. 049/10 od 13.08.2010).

Svrha Projekta je bila dokazati da budućnost razvoja turizma u regionu leži u razvoju selektivnih vidova turizma gdje kulturni milje ima ključnu ulogu jer kultura predstavlja osnovu u razvoju savremenog turizma.

Utvrđeno je da turisti koje privlače ovakvi sadržaji, borave duže na odabranoj teritoriji, troše više novca, da su bolje obrazovani i bolje zarađuju. Ovo, između ostalog, treba imati na umu prilikom planiranja i utvrđivanja razvoja pojedinih vrsta turizma – opredjeliti se prema mogućnostima sredine. Jasno je da je Tivat predodređen da, zbog svog položaja i bogastva kulturno istorijskih znamenitosti, svoje kapacitete usmjeri i ka kulturnom turizmu.

Kulturna dobra sa presjekom stanja očuvanosti na teritoriji Opštine Tivat

Iz tabelarnog prikaza je jasno je u Tivtu najzastupljeniji fond nepokretnih kulturnih dobara u vidu spomen-obelježa.

Memorijalni objekti spomen-obelježa sa statusom kulturnog dobra u Opštini Tivat	
1. Spomen - ploča na mjestu pogibije Nika Anđusa i drugovima, Mrčevac	6. Spomen - ploča, Gradiošnica
2. Spomen - ploča u znak sjećanja na borbe koje je vodila II Dalmatinska brigada tokom 1944.godine, Lepetani	7. Spomen - ploča, Podgorac, Krtole
3. Spomen - ploča u znak sjećanja na borce koji su poginuli prilikom uništenja njemačkog garnizona 1943, Lepetani	8. Spomen - ploča, Radovići, Krtole
4. Spomen - ploča Marku Lukšiću i drugovima, Verige, Lepetane	9. Spomenik Tivčanima poginulim u NOB-u
5. Spomen - ploča, Mrčevac	10. Spomenik rodoljubima obješenim 1944. godine od strane okupatora
	11. Spomenik posvećen palim borcima NOV-a i žrtvama fašističkog terora sela Donja Lastva
	12. Spomenik, Plaža „Pržno“, Krtole
	13. Spomenik, Gradski park

Stanje očuvanosti memorijalnih kulturnih dobara sa faktorima ugroženosti u Opštini Tivat

Memorijalni objekti (13) - 7 memorijalnih objekata je u dobrom stanju i održava se redovno. U lošem stanju očuvanosti su 6 memorijalnih objekata. Faktor-neredovno održavanje, nebriga vlasnika/držaoa, kao i nelegalne intervencije u okruženju.*

Spomen obelježa sa statusom kulturna dobra su u nadležnosti Uprave za zaštitu kulturnih dobara, dok su sva druga spomen-obilježja u nadležnost opština na čijoj se teritoriji nalaze. Svaka opština vodi registar spomen-obilježja koji su postavljeni na njenoj teritoriji, kao i evidenciju o bespravno podignutim spomen-obilježjima. Ministarstvo kulture vodi Centralni registar spomen-obilježja Crne Gore.

* *Studija zaštite kulturnih dobara u obuhvatu prostornog plana posebne namjene Obalno područje, Cetinje, 2016.*

Valorizacija spomen obelježja je u direktnoj vezi sa ciljevima i strategijom Opštine Tivat i Turističke organizacije Tivta jer će doprinijeti valorizaciji i popularizaciji kulturnog nasljeđa ove regije, prvenstveno u turističke svrhe, a u velikoj mjeri doprinijeti naučnoj, kulturnoj, edukativnoj i umjetničkoj valorizaciji tekovina naše prošlosti. Spomenici i spomen-obelježja kao svjedoci naše burne istorije, kao memorije na herojske podvige, na značajne istorijske događaje i ličnosti osim te istorijske komponente, imaju i jednu posebnu vertikalnu u smislu arhitektonsko umjetničke oblikovnosti mnogih od njih. Posebnost ovih spomen-obelježja predstavlja njihova nematerijalna vrijednost u smislu poštovanja memorije i njihova autorska, umjetnička vrijednost. Kao takvi, predstavljaju jedan značajan segment kulturnog nasljeđa Tivta, nedovoljno valorizovani i prezentovani u svrhu turističke valorizacije i mogućnosti ponude i uvrštavanja u turističke itinerare.

Cilj ovog Projekta je prvenstveno da se iz različitih uglova sagleda fenomen materijalizovanja i očuvanja memorije, kako u kontekstu vremena u kojem su nastali, tako i njihove projekcije i implementacije u savremene turističke ponude sadašnjeg vremena. Date su i smjernice sadržajnog opremanja lokaliteta.

SPOMEN-OBELJEŽJA NA TERITORIJI OPŠTINE TIVAT

1. Spomenik posvećen palim borcima NOV-a i žrtvama fašističkog terora sela Donja Lastva, na trgu pored Crkve Svetog Roka, Tivat

Datum podizanja: 4. jul 1961. godine

Kulturno-istorijski objekat

- memorijalni objekat

Rješenje o uvođenju u Registar br. 08-582/1 ili 528/1 od 27.04. 1963. godine

Dosije broj: 688; Knjiga: VI; strana 173–174

GPS koordinate:

42°26'50.43"N

18°41'12.91"E

Opis spomen obilježja:

Opštinski odbor Saveza boraca Tivta, 04. 07. 1961.godine, u Donjoj Lastvi podigao je spomenik na kojem su urezana imena boraca NOV i žrtava fašističkog terora sa područja Donje Lastve, palih u toku NOB-a. Tekst na spomen-ploči glasi: *Da vječno žive kao svijetao primjer pali borci u Narodnoj revoluciji 1941-1944 - Barada B. Mijo, Fažo A. Toni, Luković I. Josip, Lukšić T. Marko, Marković A. Josip, Marković K. Ilija, Milošević B. Filip, Petković I. Maksim, Radulović G. Desanka, Radulović G. Đuro, Suran S. Josip i Tomićić M. Jerolim. Savez boraca NOR, Donja Lastva.*

Spomen obilježje se nalazi na Trgu Sv.Roka, neposredno pored Crkve Svetog Roka, na udaljenosti cca 30m od mora. Prislonjen je uz kameni ogradni zid, odnosno formiran je zidanjem na njemu. Izveden je od kamenih blokova u dvije zone. Donja, niža je od grublje obrađenih kamenih blokova, a gornja veća, je od fino klesanih i obrađenih kamenih blokova sa preciznim uskim malternim spojnicama. Dimenzije spomeničke strukture su 2m x 3.80m x 0.35m. Na njemu je aplicirana spomen ploča od bijelog mermera dimenzija 3cm x 72cm x 110cm, flankirana metalnim nosačima na četiri ugla. Na vrhu spomenika je crveno bojena metalna petokraka.

Stanje spomen obilježja:

Trg u kontaktnoj zoni je popločan kamenom, ali neposredno ispred spomenika teren nije uređen već je zemljan i zapušten. Spomenik, zidan kamenom, je konstruktivno stabilan ali su pojedini kameni blokovi ispucali ili su odvojeni od podloge sa ispucalim fugama. Jedan kameni blok na vrhu nedostaje. Prisutne su površinske prljavštine, mahovina i kalcifikati. Na spomen ploči su vidna oštećenja u vidu pukotina. Bojeni sloj po urezanim slovima posvete slova je stabilan i čitljiv.

Mjere zaštite: Sprovesti konzervatorske mjere sanacije svih oštećenja u skladu sa stručnim i zakonskim odredbama i postaviti adekvatan mobilijar u neposrednoj okolini. Kako se radi spomeniku sa statusom zaštićenog kulturnog dobra, svaka intervencija na sanaciji se sprovodi uz dozvolu i odobrenje Uprave za zaštitu kulturnih dobara, a na osnovu izrađenog Konzervatorskog projekta i dobijanja saglasnosti na isti.

2. Spomenik rodoljubima obješenim 1944.godine od strane okupatora,prekoputa zgrade stare Osnovne škole,Tivat

Datum podizanja: 22. april, 1956. godine

Kulturno-istorijski objekat

- memorijalni objekat

Rješenje o uvođenju u Registar br. 08-527/1 od 27.04. 1963. godine

Dosije broj: 687; Knjiga VI; strana 171–172

GPS koordinate:

42°25'56.37"N

18°41'58.40"E

Opis spomen obilježja:

Savez boraca Tivta je podigao spomenik u čast i memoriju na pet žrtava iz perioda NOR-a, vjernih saradnika Narodnooslobodilačke vojske. Tekst na spomen ploči je sljedeće sadržine: *Pokoljenja će se sjećati svijetlih žrtava vjernih saradnika NOP-a - Arandus Iva, Luković Josipa, Božinović Anta, Mrković Marka i Pinjatić Vicka, koje su u ovim borovima objesili njemački fašistički okupator i domaći izdajnici, dana 22. IV.1944, Savez boraca NOR-a, Tivat.*

Njih petoro su obješeni na ovom mjestu u aprilu 1944.godine, na borovima koji su tu rasli. Spomen obilježje se nalazi uz lokalnu saobraćajnicu u centralnoj zoni grada. Formiran je na blagom uzvišenju u okviru uređene parcele na kojoj je postavljen. Parcela je površine oko 30m², flankirana kamenim podzidom kojem se pristupa formiranim stepeništem i stazom. Parcela je ozelenjena i kultuvisana ali zelenilo na njoj se redovno ne održava. Spomenik je formiran na velikom, uspravno postavljenom kamenom bloku tj prirodno oblikovanom stijenom. Ukupne dimenzije kamenog bloka, odnosno spomenika su 3.20m x 1.60m x 0.4m. Na njemu je aplicirana spomen ploča od bijelog mermera dimenzija 0.3m x 0.6m x 0.45m.

Stanje spomen obilježja:

Spomenički plato je u dobrom stanju sa prisutnom prljavštinom na kamenu i manjim fizičkim oštećenjima. Zelenilo se ne održava redovno. Kameni blok na kome se nalazi spomenik je očuvan, konstruktivno stabilan ali sa evidentiranim prisustvom patine, nastale nagomilavanjem organskih nečistoća, na cijeloj površini. Spomen ploča je cjelovita bez fizičkih oštećenja. Nedostaje jedan od metalnih ankernih nosača. Bojeni sloj slova je slabije čitljiv i blago ispošćen.

Mjere zaštite:

Sprovesti konzervatorske mjere sanacije svih oštećenja u skladu sa stručnim i zakonskim odredbama s obzirom da se radi o spomeniku sa statusom zaštićenog kulturnog dobra i postaviti adekvatan mobilijar u neposrednoj okolini.

3. Spomenik Tivćanima poginulim u NOB-u, u blizini zgrade stare osnovne škole, Tivat

Datum podizanja: 29. novembar, 1951. godine

Kulturno-istorijski objekat

- memorijalni objekat

Rješenje o stavljanju pod zaštitu br. 214/52 od 21.02.1952

Rješenje o uvođenju u Registar br. 08- 772/1 od 12.06. 1963. godine

Dosije broj: 424; Knjiga IV; strana 43–44

GPS koordinate:

42°25'56.09"N

18°41'56.37"E

Opis spomen obilježja:

Spomen obilježje se nalazi uz lokalnu saobraćajnicu, neposredno uz glavni put u centralnoj zoni grada Tivta. Na njemu su uklesana 78 imena poginulih boraca NOB-e i tekst koji glasi: *"Neka je vječna slava i hvala drugovima i drugaricama koji padoše ne žaleći svoje živote u borbi protiv okupatora i domaćih izdajnika za slobodu i nezavisnost naše domovine za socijalističku republiku Jugoslaviju"* Mjesni odbor Saveza boraca Tivta, 29.novembar, 1951.godine.

Postavljen je na uzdignutom platou koji je formiran visočijom podzidom zidanom pritesanim kamenom. Uređenjem susjedne parcele formiran je ogradni zid obložen kamenim pločama, koji uokviruje spomenički plato. Plato je popločan i uređen, prečnika oko 5m. Na platou se nalazi spomenik formiran u kvadratnoj osnovi, u tri zone zidanjem fino štokovanim kamenim blokovima. Ukupna širina spomenika je u postolju 1.70m, bazi 0.95m, odnosno 0.79m. Ukupna visina spomenika je 4m od čega posljednjih 0.6m čini metalna petokraka na vrhu spomenika. Na prednjoj strani spomenika fiksirana je bronzana spomen ploča širine 50cm, visine 64cm.

Stanje spomen obilježja:

Spomenička cjelina je u dobrom stanju očuvanosti. Spomenik je konstruktivno stabilan, vidljiva su manja oštećenja kamena i spojnice uz blaže nečistoće na površini. Spomen ploča je blago patinirala.

Mjere zaštite:

Sprovesti konzervatorske mjere sanacije svih oštećenja u skladu sa stručnim i zakonskim odredbama i postaviti adekvatan mobilijar u neposrednoj okolini.

4. Spomenik posvećen Milanu Spasiću i Sergiju Mašeri, Gradski park, Tivat

Datum podizanja: 10. oktobra, 1952. godine

Kulturno-istorijski objekat

- memorijalni objekat

Rješenje o uvođenju u Registar br. 08-529/ 63 od 27.04. 1963. godine

Dosije broj: 689; Knjiga IV; strana 48–49

GPS koordinate:

42°26'2.99"N

18°41'46.24"E

Spomenik je spomen na Sergeja Mašera (Gorica, 11. maja 1912. – Dobrota, Boka kotorska, 17. aprila 1941.), jugoslavenski mornarički oficir i Milana Spasić (Beograd, 8. novembar 1909 — Boka kotorska, 17. april 1941) koji su tokom Aprilskog rata 1941. godine, potopili razarač „Zagreb“ da ne bi pao u ruke Italijanima i pritom zajedno poginuli. U trenutku izbijanja kratkotrajnog Aprilskog rata 1941. godine Mašera je bio poručnik bojnog broda II klase na razaraču Zagreb, stacioniranom u Dobroti, prvi oficir zadužen za brodsku artiljeriju. Razarač Zagreb je uz razarače Beograd i Dubrovnik bio najmoderniji brod tadašnje mornarice te je stoga bio cilj napada pet talijanskih bombardera već 6. aprila, ali kako je napad izvršen s velike visine - nije pretrpio nikakva oštećenja. Talijanski avioni, bombardirali su Boku i 13. aprila, ali ni tad nisu oštetili brod Zagreb. No već 15. aprila demoralizirana i razbijena vojska Kraljevine Jugoslavije zatražila je primirje, te je posadama brodova stacioniranim u Boki Kotorskoj naređeno da ne otvaraju vatru, te da brodove i opremu mirno predaju osovinskim snagama. Veći dio mornara iskrcan je na kopno, a 17. aprila u Boku Kotorsku počele su ulaziti talijanske snage, tad je i preostalim članovima posade razarača Zagreb naređeno da napuste brod.

No Mašera i Spasić su odlučili da brod nikako ne predaju Talijanima i odbili naredbu svog prepostavljenog zapovjednika kapetana bojnog broda Nikole Krizomalija da napuste brod. Oni su ga nešto kasnije minirali običnim štapinima i potopili, ali uz najveću moguću žrtvu - vlastiti život. Nakon dvije eksplozije razarač Zagreb teško oštećen potonuo je na plitko dno. Njihovo žrtvovanje, taj iz današnje perspektive pomalo romantičarski čin, nalik na antičke junake poput Leonide, mladih jugoslavenskih oficira, izazvao je i veliku pažnju britanske štampe - koja je puno pisala o tom činu. Britanci su već 1942. u krugu svojih kasarni na Malti podigli spomen ploču posvećenu Mašeri i Spasiću. Francuzi su snimili 1968 igrani film *Flammes sur l'Adriatique* (Plamen nad Jadranom), posvećen tom događaju po scenariju Meše Selimovića u režiji Alexandra Astruca i Stjepana Čikeša. Britanski publicist David Divine, je u svojoj knjizi „*Navies in Exile*“ (London : John Murray, 1944.) posebno istakao podvig Spasića i Mašere.

Proglašeni su narodnim herojima SFR Jugoslavije ukazom predsjednika Tita 10. septembra 1973. godine, povodom 30 godišnjice osnivanja JRM.

Opis spomen obilježja:

Ovo kulturno dobro se nalazi u gradskom parku, najvećoj parkovskoj cjelinu u Crnoj Gori. Na dijelu donjih staza parka izdvaja se krak sa fontanom i drvenim klupama i fino uređenim niskim rastinjem postavljenim ispred spomenika. Kulturno dobro je podignuto na parkovskoj površini, a sastoji se od postamenta, velikog kubusa na kojem je vertikalna ploča obeliska. Postament je dimenzija 305x305x88 cm, a rađen je od četiri reda pravilno tesanih kamenih blokova tipa „bunje“. Na ovom postamentu je masivni kubus, dimenzija: 200x200x139 cm, rađen od pravilno klesanih kamenih blokova. Na prednjoj strani kubusa postavljena je bronzana ploča, dimenzija 98x70 cm, sa reljefnom predstavom potapanja bojnog broda „Zagreb“. Iznad ploče na gornjoj površini kubusa, na plitkom postamentu, dimenzija 50x30x15 cm, postavljene su dvije bronzane biste, visine 70 cm. Na desnoj strani, na postamentu biste, latinična slova od mesinga i natpis: M.SPASIĆ, a na desnom, u istoj tehnici natpis: S.MAŠERA. Između bisti, povučen ka zadnjem dijelu kubusa, podignut je obelisk, dimenzija 80x100x380 cm. Na prednjoj strani, postavljena je ploča od roze kamena, dimenzija 60x80 cm, sa uklesanim latiničnim natpisom, slova naglašeni crnom bojom, sledeće sadržine: *Sa poštovanjem se sjećamo imena poručnika bojnog broda Jugoslovenske mornarice Spasića i Mašere koji su digli u zrak razarač „Zagreb“ da ne bi pao u ruke fašista i potopili zajedno sa brodom, TITO.*

Stanje spomen obilježja:

Stanje spomenika je dobro. Spomenik je očuvan i u skorije vrijeme su na njemu sprovedene kompletne konzervatorsko-restauratorske mjere.

5. Spomenik posvećen poginulim rodoljubima iz Pržna, uvala „Pržno“, Krtola, Tivat

Datum podizanja: 1956. godine

Kulturno-istorijski objekat

- memorijalni objekat

Rješenje o uvođenju u Registar br. 08-1525/1 od 27.04. 1963. godine

Dosije broj: 685; Knjiga VI; strana 167–168

GPS koordinate:

42°23'6.53"N

18°41'6.61"E

Opis spomen obilježja:

Spomenik je podigla zahvalna rodbina i posvetila žrtvama fašističkog terora. Strijeljani su, njih devetoro, 2 januara 1944. godine, zato što su članovi njihovih porodica bili borci NOB. Imena palih žrtava urezana su na prednjoj strani spomenika: *Batuta V. Marko, Batuta V. Jovo, Ercegović B. Jani, Ercegović J. Kati, Itanović N. Stani, Itanović S. Mari, Petović P. Marku, Tomičić J. Marku, Tomičić N. Joki, dok je na poleđini tekst sadržine: „Druže! Stani i pogledaj što Njemci sa domaćim odrodima učiniše neka ti vječna pouka bude – tuđinu ne služi“.*

Spomen obilježje se nalazi na jugoistočnoj strani uvale Pržno odnosno plaže „Plavi horizonti“. Uz šetališnu stazu, na prirodnom uzvišenju, formiran je plato podzidan kamenom kojem se prilazi betonskim stepeništem. Na platou, koji je popločan kamenom, nalazi se spomenik formiran u dvije zone sa žardinjerom između. Jedan dio spomenika je postavljen horizontalno u dužini oko 3m, obzidan sivim obrađenim kamenom i na njemu su postavljena dva kamena bloka i na njima aplicirana bijela spomen ploča dimenzija 0.50x0.95x0.5m. Drugi dio spomenika je formiran vertikalno na kamenom postolju širine 0.80m. Visina ovog dijela spomenika je ukupno 1.98m. Na prednjoj i zadnjoj strani nalaze se dvije spomen ploče od crnog mermera dimenzija 0.5x1m na kojem su urezana slova posvete pojačana bijelom bojom.

Stanje spomen obilježja:

Spomen obilježje je u lošem stanju očuvanosti. Spomenički plato je sa vidnim površinskim nečistoćama, patinom i mahovinom. Spomenik je konstruktivno stabilan ali su vidna manja fizička oštećenja u vidu pukotina i krunjenja ivica kamenih površina. Spomen ploče su u lošem stanju očuvanosti sa ispošćenim bojenim slojem slova. Nedostaje veći broj porculanskih pločica sa fotografijama žrtava terora.

Mjere zaštite:

Spomen obilježje ima status zaštićenog kulturnog dobra te je neophodno, na osnovu konzervatorskih uslova Uprave za zaštitu kulturnih dobara Crne Gore, izraditi Konzervatorski projekat sanacije i nakon dobijanja saglasnosti na isti, sprovesti konzervatorske mjere sanacije svih oštećenja i postaviti adekvatan mobilijar u neposrednoj okolini.

6. Spomen-ploča Marku Lukšiću i drugovima, Lepetani i Spomen-ploča, Verige, Lepetani, Tivat

Datum podizanja: 1953. godine, obnovljena 29. novembra 1984. godine

Kulturno-istorijski objekat

- memorijalni objekat

Rješenje o stavljanju pod zaštitu br 213/52 od 21.02.1952.godine

Rješenje o uvođenju u Registar br. 08-770/1 od 12. 06. 1962. godine

Dosije broj: 422; Knjiga IV; strana 153-154

GPS koordinate:

42°28'35.38"N

18°41'23.15"E

Opis spomen obilježja:

Spomen ploča stradalim rodoljubima koji su izvršili diverziju u skladištu municije u Verigama 1942. godine. Na mermernoj ploči je urezan tekst: „Na ovom mjestu su 8.VII 1942. godine su po direktivi KPI digli u zrak magacin municije italijanskog okupatora i strijeljani 16.VII 1942. godine radnici: Lukšić Marko iz Donje Lastve, Nikolić Mato iz Gornje Lastve, Radulović Bogdan iz Mula, Svilanović Andrija iz Bijelskih kruševica, Opštinski odbor SUBNOR-a Tivat Herceg Novi Kotor, 29.XI.1984.godine.“

Spomen obilježje se nalazi uz lokalni, stari put prema Kotoru, u mjestu Verige, odnosno na najužem dijelu zaliva na Tivatskoj strani. Na visokom betonskom zidu pored puta postavljena je mermerna crna spomen ploča sa četiri metalna nosača na uglovima. Spomen ploča je dimenzija 0.7x1m.

Stanje spomen obilježja:

Spomen obilježje je postavljeno na betonskom zidu na kojem je vidna patina formirana taloženjem organskih nečistoća i mahovine. Spomen ploča je u dobrom stanju sa manjim oštećenjem u vidu pukotine na jednom uglu mermerne ploče. Način ankerisanja mermerne ploče za betonski podzid je neadekvatno, okvirni malter je nevješto nanijet što narušava vizuelni identitet spomen obelježja. Bojeni sloj slova, kojima je pojačan tekst urezane posvete, upotrebom bijele boje, izgubio je intezitet boje.

Mjere zaštite:

Spomen obelježje ima status zaštićenog kulturnog dobra te je neophodno, na osnovu konzervatorskih uslova Uprave za zaštitu kulturnih dobara Crne Gore, izraditi Konzervatorski projekat sanacije i nakon dobijanja saglasnosti na isti, sprovesti konzervatorske mjere sanacije svih oštećenja

7. Spomen-ploča na mjestu pogibije Nika Anđusa i dr, Mrčevac, Tivat

Datum podizanja: postojeća spomen-ploča 1969. godine

Kulturno-istorijski objekat

- memorijalni objekat

Rješenje o stavljanju pod zaštitu br 212/52 od 21.02.1952.godine

Rješenje o uvođenju u Registar br. 08-771/1 od 12. 04. 1962. godine

Dosije broj: 423; Knjiga IV; strana 41–42

GPS koordinate:

42°25'43.99"N

18°43'26.00"E

Opis spomen obilježja:

Ovo kulturno se nalazi u selu Mrčevcu na oko 4 km od Doma kulture u selu Gradiošnica. Iznad zadnjih kuća u selu Mrčevac, ispod veće okomite litice postavljena je spomen- ploča na mjestu gdje je poginuo Niko Anđus i drugovi. Do stijene vodi zarastao i gotovo neprohodni put, a potom uska kamenita staza sa neuređenim stepeništem ispred mjesta gdje je postavljeno ovo kulturno dobro. Kulturno dobro se sastoji od dvije natpisne ploče uokvirene betonskim ramom, širine 10 cm kojeg natkriva dvoslivni krov, takođe rađen u betonu. Unutar rama je postavljena kamena ploča, dimenzija 38x40cm, na kojoj je u gornjem dijelu, uklesana petokraka, a ispod natpis sledeće sadržine: *Pod ovim kršem dana 9.VII 1944. god. junački poginuše za slobodu SFRJ. Anđus Niko, narodni heroj, Ivanović Mihailo, Zenović Borislava, Božinović Đuro, žrtva. Vaše djelo omladini za primjer postaviše drugovi partizanskog sela Mrčevca 1969.* U osnovi rama postavljena je druga ploča, dimenzija 38x20cm, na kojoj je, u gornjem desnom uglu uklesana petokraka, dok iz desnog teče natpis latiničnih slova, sledeće sadržine: *Mrijte časno kada se mrijeti mora, Njegoš. Vjerna omladina budni čuvari krvave tek. NOB. Vječna vam slava i hvala.* Obije ploče premazane su masnom crvenom bojom.

Stanje spomen obilježja:

Spomen kompleks i okruženje su vizuelno i funkcionalno uklopljeni u teren ali komunikacije nijesu uređene do kraja, a ne postoji ni osvjetljenje ovog prostora. Spomenički elementi su u lošem stanju očuvanosti. Izvorno spomen obilježje je sa oštećenjima na betonskom dijelu, a spomen ploča je neadekvatno obojena masnom crvenom bojom.

Mjere zaštite:

Sprovesti konzervatorske mjere sanacije svih oštećenja u skladu sa stručnim i zakonskim odredbama, a kako ovo spomen obelježje ima status zaštićenog kulturnog dobra neophodno je, na osnovu konzervatorskih uslova Uprave za zaštitu kulturnih dobara Crne Gore, izraditi Konzervatorski projekat sanacije i nakon dobijanja saglasnosti na isti, sprovesti konzervatorske mjere sanacije svih oštećenja i urediti pristup ka spomen-obelježju i neposrednu okolinu.

8. Spomenik članovima sreskog i okružnog komiteta KPJ, poginulim 1944.godine, Mrčevac, Božinovići, Tivat

Datum podizanja: 1984. godine

Kulturno-istorijski objekat

- memorijalni objekat

GPS koordinate:

42°25'43.49"N

18°43'26.62"E

Opis spomen obilježja:

Spomen obilježje se nalazi u mjestu Mrčevac, Božinovići, u istočnom dijelu Tivta na većoj nadmorskoj visini. Novije spomen obilježje posvećeno borcima formirano je na podzidanom platou kao proširenje spomen kompleksa. Isto je u obliku višestupanjskog stuba od crno-sivog granita različitih visina na betonskom postolju širine 90cm. Spomenik je ukupne visine 2m sa spomen pločama od bakrene legure u cijeloj donjoj zoni. Na prednjoj strani spomenika, na bronzanoj ploči, uklesana je memorija sledeće sadržine: *Na ovom mjestu 8.jula, 1944.godine poginuli u borbi protiv četnika Niko Anđus, narodni heroj, sekretar Sreskog komiteta KPJ Kotor, Mihailo Ivanović, sekretar Okružnog komiteta SKOJA za Boku, Borislava Zenović, član Sreskog komiteta SKOJA Kotor, Đuro M. Božinović, simpatizer NOP.*

Na drugoj, bočnoj strani ploče je tekst: U Mrčevcu je jedno vrijeme, do devetog jula 1944.godine bilo sjedište Sreskog komiteta KPJ Kotor i Okružnog komiteta za Boku, dok na poleđini spomenika stoji tekst. *Spomenik podigli Opštinski odbori SUBNORA Tivat Kotor Budva 1984.godine.*

Stanje spomen obilježja:

Spomen obilježje je u dobrom stanju očuvanosti uz manja oštećenja mesinganih ploča. Okolni prostor se ne održava i potrebno je uspostaviti mjere redovnog održavanja. Na prilazu nije adekvatno riješen pristup pa su komunikacije formirane u zemlji i terenu.

Mjere zaštite:

Sprovesti konzervatorske mjere sanacije svih oštećenja u skladu sa stručnim i zakonskim odredbama, urediti pristup ka spomen-obilježju i neposrednu okolinu. Postaviti adekvatan mobilijar – klupe za odmor i kante za otpatke.

9. Spomen-ploča u znak sjećanja na borbe koje je vodila II Dalmatinska brigada tokom 1944. godine, Lepetani, Tivat, Na dan iskrcavanja 20 novembar 1944.godine

Datum podizanja: 12. Novembar, 1952. godine

Kulturno – istorijski objekat

- memorijalni objekat

Rješenje o stavljanju pod zaštitu br

Rješenje o uvođenju u Registar br. 08-518/1 od 27.04. 1963. godine

Dosije broj: 678; Knjiga VI; strana 153–154

U Registru spomen-obilježja Tivta navodi se mikrolokacija – kuća Miholovića.

GPS koordinate:

42°27'56.50"N

18°41'9.82"E

Opis spomen obilježja:

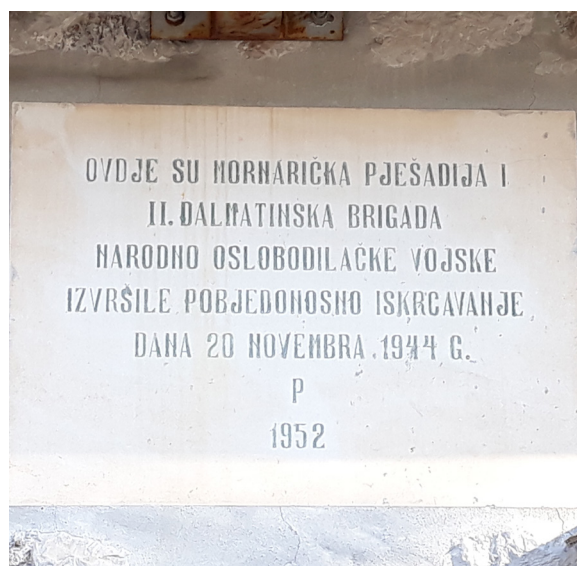
Spomen obilježje se nalazi na kući u mjestu Lepetane podignuto u čast iskrcavanja mornaričke pješadije II dalmatinske brigade u Lepetanima 1944.godine. Lokacija je na proširenju neposredno uz pristanište za trajekte u Lepetanima. Spomen ploča je aplicirana na prednjoj fasadi objekata, izrađena od bijelog mermera dimenzija 70x50cm. Na njoj je urezan tekst posvete sljedeće sadržine: „*Ovdje su Mornarička pješadija i II. Dalmatinska brigada Narodnooslobodilačke vojske izvršile pobjedonosno iskrcavanje, dana 20 novembra. 1944 g. P 1952*“

Stanje spomen obilježja:

Spomen ploča je u dobrom stanju očuvanosti. Bojeni sloj slova je blago ispošćen. Na površini su prisutne nečistoće. Nije adekvatno istaknuta jer je vizuelno blokira veliki reklamni pano.

Mjere zaštite:

Sprovesti konzervatorske mjere čišćenja mermerne ploče i ukloniti veliki, reklamni pano koji ugrožava kulturno istorijske vrijednosti spomen-obelježja.

10. Spomen-ploča u znak sjećanja na borce koji su poginuli prilikom uništenja njemačkog garnizona 1943. godine, Lepetani, Tivat

Datum podizanja: 15. Novembar, 1953. godine

Kulturno-istorijski objekat

- memorijalni objekat

Rješenje o uvođenju u Registar br. 08-519/1 od 27.04. 1963. godine

Dosije broj: 679; Knjiga VI; strana 155–156

U Registru spomen-obilježja Tivta se navodi mikrolokacija – kuća Zifre.

GPS koordinate:

42°28'3.07"N

18°41'10.09"E

Opis spomen obilježja:

Spomen obilježje se nalazi na kući neposredno uz lokalni put od Lepetana prema Verigama. Spomen ploča je izrađena od bijelog mermera dimenzija 70x50cm flankirana sa četiri metalna elementa. Tekst na ploči je u reljefu ispisan crnom bojom i glasi: *Četrnaestog septembra 1943.g. ustaničke jedinice Tivatskog i Grbaljskog bataljona likvidirale su Njemački garnizon u Lepetanima. U toj borbi poginuli su: Bažigeti Anto, Stjepčević Mato, Bratović Nikola, Vuković Niko, Pejović Petar, Vulević Ivo- Opštinski odbor Saveza boraca Tivat, 15 novembra 1953.G.*

Stanje spomen obilježja:

Spomen ploča je u dobrom stanju očuvanosti bez fizičkih oštećenja. Bojeni sloj slova je ispošćen.

Mjere zaštite:

Sprovesti konzervatorske mjere čišćenja mermerne ploče.

11. Spomen-ploča rodoljubima koji su, 22. novembra 1943.godine, obješeni od strane okupatora, Radovići, Krtole, Tivat

Datum podizanja: 1953. godine

Kulturno-istorijski objekat

- memorijalni objekat

Rješenje o uvođenju u Registar br. 08-524/1 od 27. 04. 1963. godine

Dosije broj: 684; Knjiga VI; strana 165–166

GPS koordinate:

42°23'49.77"N

18°40'16.64"E

Opis spomen obilježja:

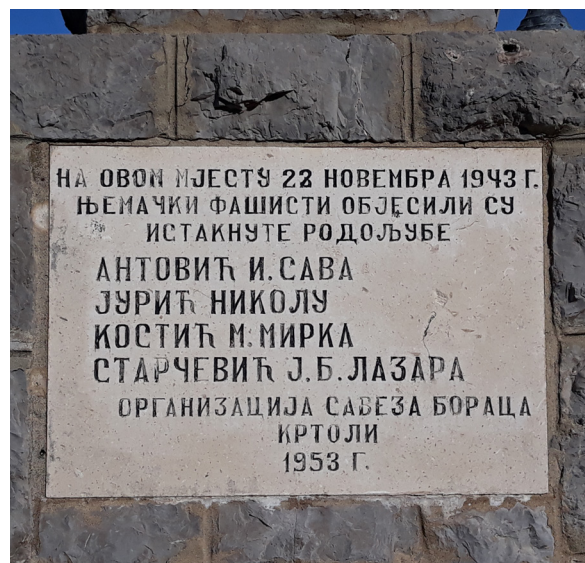
Spomen obilježje se nalazi u mjestu Radovići, Krtole, neposredno iznad primarne saobraćajnice u naselju. Posvećeno je memoriji na stradale rodoljube koje su fašisti objesili na ovom mjestu. Odvajanjem sa puta zapadno, na udaljenosti oko 100m, na prirodnom uzvišenju pored puta formiran je plato na kojem je postavljen spomenik i pristupa mu se kamenom formiranim stepeništem. Spomenik je postavljen na pravougaonoj osnovi i izrađen je od priklesanih kamenih kvadera. Ukupne visine je 178cm, od kojih je 46cm visine bronzano obilježje na vrhu sa petokrakom. Na prednjoj strani spomenika je fiksirana spomen ploča od bijelog mermera dimenzija 50x35cm, na kojoj je urezan tekst posvete naglašen crnom bojom: „Na ovom mjestu 22 novembra 1943 g. Njemački fašisti objesili su istaknute rodoljube – Antović I. Sava, Jurić Nikolu, Kostić M. Mirka, Starčević J.B. Lazara. Organizacija Saveza Boraca Krtoli 1953 g.“

Stanje spomen obilježja:

Spomen obilježje je u dobrom stanju očuvanosti, konstruktivno stabilno ali je evidentno prisustvo tamne patine, površinska prljavština i manja fizička oštećenja. Spomen ploča je u dobrom stanju očuvanosti. Bojeni sloj slova je ispošćen.

Mjere zaštite:

Sprovesti konzervatorske mjere sanacije svih oštećenja u skladu sa stručnim i zakonskim odredbama, urediti pristup ka spomen-obilježju i neposrednu okolinu. Postaviti adekvatan mobilijar – klupe za odmor i kante za otpatke.

12. Spomen-ploča u znak sjećanja na pogibiju narodnog heroja Nika Anđusa i drugova, Mrčevac, Tivat

Datum podizanja: 1953. godina

Kulturno-istorijski objekat

- memorijalni objekat

Rješenje o uvođenju u Registar br. 08-521/ 63 od 27.04. 1963. godine

Spomen-ploče pod rednim brojem 11 i 13 posvećene su istom događaju i ličnostima, sličan je i tekst.

GPS koordinate:

42°25'43.00"N

18°43'28.11"E

Opis spomen obilježja:

Spomen obilježje se nalazi u mjestu Mrčevac u istočnom dijelu Tivta, na većoj nadmorskoj visini. Posvećeno je revolucionarima koji su poginuli na ovom mjestu. Pristup spomeniku je ograničen seoskom stazom. Ovo obilježje čini spomen ploča od bijelog mermera 70x50cm i sa četiri ankerna nosača je fiksirana za fasadu kuće. Tekst posvete urezan na mermernoj ploči glasi *"Braneći sjedište SK.KPJ i selo od četničkih bandi junački su pali dana 9 jula 1944. godine – Anđus Niko, sekretar SK.KPJ, Ivanović Mihailo, sekretar OK.SKOJa i Zenović Borislava, član SK.SKOJa - S.O.S. Boraca KOTOR,,*

Stanje spomen obilježja:

Spomen obilježje je u dobrom stanju očuvanosti. Prisutna su manja fizička oštećenja. Tekst nije dovoljno uočljiv i čitljiv jer je bojeni sloj u reljefu slova otpao.

Mjere zaštite:

Sprovesti konzervatorske mjere sanacije svih oštećenja u skladu sa stručnim i zakonskim odredbama, urediti pristup ka spomen-obilježju i neposrednu okolinu.

13. Spomen-ploča gdje je, 9. septembra 1943. godine, strijeljano 15 rodoljuba. Podgorac, Krtole, Tivat

Datum podizanja: 4. jul, 1953. godine

Kulturno-istorijski objekat

- memorijalni objekat

Rješenje o stavljanju pod zaštitu br

Rješenje o uvođenju u Registar br. 08-523/1 od 27.04. 1963. godine

Dosije broj: 683; Knjiga VI; strana 163–164

GPS koordinate:

42°24'6.75"N

18°40'25.80"E

Opis spomen obilježja:

Spomen obilježje se nalazi ispod mjesta Radovići, Krtole, neposredno iznad primarne saobraćajnice u blizini skretanja za Krašiće. Na blagom uzvišenju pored puta formiran je plato na kojem je postavljen spomenik i pristupa mu se stepeništem sa puta. Spomenik je formiran na platou koji je u skorije vrijeme sa strane ograđen kamenom zidanim zidom visine oko 70cm. Izrađen je u pravougaonoj osnovi i izrađen je od priklesanih kamenih kvadera. Ukupne visine je 2.2m, od kojih je 45cm visine bronzano obilježje na vrhu sa petokrakom. Na prednjoj strani spomenika je fiksirana spomen ploča od bijelog mermera dimenzija 50x81cm, sa crnom bojom ispisanim tekstom posvete koji glasi: Devetog septembra 1943. god. poginuli su borci protiv Italijanskih fašista: *Barbić V. Drago, Jovanović J. Simo, Kikanović S. Vido, Kikanović J. Savo, Kostić N. Vaso, Kostić Š. Đuro, Kostić S. Ivo, Lakičević N. Drago, Mikijeljević J. Ljubo, Radinović J. Ilija, Raičević B. Krsto, Rautović M. Vaso, Rusović S. Vaso, Starčević J. Marko, Starčević Š. Srđo.*

Stanje spomen obilježja:

Spomen obilježje je u dobrom stanju očuvanosti. Neposredno okruženje nije uređena površina. Prisutne su patina, površinska prljavština i manja fizička oštećenja po kamenim djelovima koji su sada još izražajniји usled formiranja nove kamene podzide. Spomen ploča je u dobrom stanju očuvanosti. Bojeni sloj slova je ispošćen i slabo čitljiv.

Mjere zaštite:

Sprovesti konzervatorske mjere sanacije svih oštećenja u skladu sa stručnim i zakonskim odredbama, ujednačiti tonaliteta kamena starog i novog dijela i urediti pristup ka spomen-obelježju i neposrednu okolinu.

14. Spomen-ploča poginulim članovima Sreskog i Okružnog komiteta KPJ za Boku u borbi sa četnicima 1944. godine, Gradiošnica, Tivat

Datum podizanja: 4. jul 1953. godine

Kulturno-istorijski objekat

- memorijalni objekat

Rješenje o uvođenju u Registar br. 08-522/1 od 27.04. 1963. godine

Dosije broj: 682; Knjiga VI; strana 161–162

GPS koordinate:

42°25'16.27"N

18°43'53.07"E

Opis spomen obilježja:

Spomen obilježje se nalazi na fasadi Stare škole, odnosno domu kulture „Anto Počanić“ u mjestu Mrčevac, Gradiošnica. Spomen ploča je od mermera bijele boje, dimenzija 70x50cm. Tekst je ispisan u reljefu, sa slovima ispunjenim crnom bojom i crvenom petokrakom u gornjoj zoni sa posvetom identičnom sa posvetom na spomen obilježju br.12. Ispod bijele mermerne ploče ankerisana je crna mermerna ploča tj Spomen-obalježje koje se ovdje vodi pod br.22.

Stanje spomen obilježja:

Spomen obilježje je u dobrom stanju očuvanosti

Spomen ploča Marku Lukšiću, Lepetani, Tivat

spomen ploče nema na lokaciji Lepetani, ali se ime Marka Lukšića čita na posveti ploče u Verigama-Lepetani podignute 1984 godine

Kulturno-istorijski objekat

- memorijalni objekat

Rješenje o stavljanju pod zaštitu br. 213/52 od 21.02.1952.godine

Rješenje o uvođenju u Registar br. 08-770/1 od 12. 06. 1962. godine

Dosije broj: 422; Knjiga IV; strana 153 –154

15. Bista narodnog heroja Save Kovačevića u Zbirci pomorskog muzeja - Adriatic Marinas, Tivat

Datum podizanja: 1981. godine

Odluka o davanju statusa spomen-obilježja Bista narodnog heroja Save Kovačevića ("Službeni list Crne Gore - opštinski propisi", br. 043/17)

GPS koordinate:

42°26'15.22"N

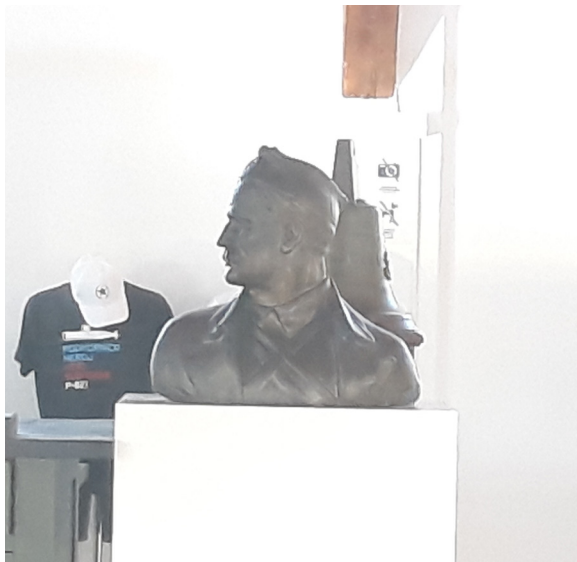
18°41'37.25"E

Opis spomen obilježja:

Spomen bista je izrađena u bronzanom izlivku, sa poprsjem narodnog heroja Save Kovačevića. Nalazi se u okviru zbirke u „Pomorskom muzeju-Adriatic Marinas, Tivat“ na improvizovanom bijelom postolju.

Stanje spomen obilježja:

Spomen bista je u dobrom stanju očuvanosti.

16. Spomen-ploča poginulim radnicima "Arsenala", Tivat

Datum podizanja: 09.09.1959. godine, obnovljena 10.09.1989. godine

Odlukom o izmiještanju spomen-ploče poginulim radnicima "Arsenala" ("Službeni list Crne Gore - opštinski propisi", br. 036/19), ploča će do kraja godine, biti postavljena na zidu glavnog ulaza u naselju Porto Montenegro, Arsenalska ulica.

GPS koordinate:

42°26'15.22"N

18°41'37.25"E

Opis spomen obilježja:

Spomen ploča se nalazi se u okviru zbirke u „Pomorskom muzeju-Adriatic Marinas, Tivat“ na privremeno čuvanje do njenog postavljanja prema gore navedenoj odluci.

Stanje spomen obilježja:

Spomen ploča je u dobrom stanju očuvanosti.

17. Spomen ploča sa tekstom o podršci radnika „Arsenala“ pobuni mornara u Boki 1918. Tivat

Datum podizanja: 10.09.1989. godine

Odlukom o izmiještanju spomen-ploče poginulim radnicima „Arsenala“ („Službeni list Crne Gore - opštinski propisi“, br. 036/19), ploča će do kraja godine, biti postavljena na zidu glavnog ulaza u naselju Porto Montenegro, Arsenalska ulica. GPS koordinate:

42°26'15.22"N

18°41'37.25"E

Opis spomen obilježja:

Spomen ploča se nalazi se u okviru zbirke u „Pomorskom muzeju-Adriatic Marinas, Tivat“ na privremeno čuvanje do njenog postavljanja prema gore navedenoj odluci.

Stanje spomen obilježja:

Spomen ploča je u dobrom stanju očuvanosti.

U Velikom gradskom parku – Mornaričkom parku, osim spomenika narodnim herojima Milanu Spasiću i Sergeju Mašeri, koji je kulturno dobro, nalaze se još dva spomen-obilježja:

18. Spomen-ploča osnivaču Velikog gradskog parka –Mornaričkog parka, Tivat

Datum podizanja: 1892. godine

GPS koordinate:

42°26'2.88"N

18°41'46.78"E

Opis spomen obilježja:

Spomen obilježje se nalazi u Gradskom parku u Tivtu. Spomen ploča je izrađena od brušenog bijelo-sivog mermera sa reljefnom ivičnom obradom, dimenzija 82x57cm. Na njoj je u reljefu ispunjenom crnom bojom ispisan tekst posvete. Postavljena je na postolju dimenzija 1.4x1.1m izvedenog zidanjem manjim komadima lomljenog kamena u malteru. Pozicionirana je u okviru manje površine uređenog terena parka, blago odvojenog ivičnjacima i nasutog drobljenim pijeskom.

Stanje spomen obilježja:

Spomen ploča i njeno okruženje su u dobrom stanju očuvanosti. Način na koji je formirano, odnosno ozidano postolje ovog spomen obilježja nije adekvatno njegovom značaju, to jeste tehnika zidanja, odabir kamena i majstorski postupak ne podstiču značaj i ne ističu spomen obilježje u mjeri u kojoj ono to iziskuje.

19. Spomenik u čast 31. oktobra 1918. godine, dana podizanja flotne zastave Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca, Veliki gradski park, Tivat

Datum podizanja: 20-ih godina XX vijeka

GPS koordinate:

42°26'0.59"N

18°41'47.33"E

Opis spomen obilježja:

Spomen obilježje je pozicionirano u okviru velikog Gradskog parka u Tivtu. Formirano je na izdignutom terenu u okviru kružno uređenog prostora koji formira stazu i uređenje oko spomenika. Pristupa mu se preko kamenih stepenika, uokvirenih dvostrano formiranim ogradnim zidom takođe od kamena sa malternom kapom. Spomenik je izveden od štokovanih bijelih kamenih kvadera sa minimalnim spojnicama u tri zone. Postolje je dimenzija 166x126cm visine 25cm, baza je dimenzija 106x66cm visine 50cm, a stub spomenika je dimenzija 90x50cm visine 218cm. Spomen ploča na spomeniku je izvedena od bijelog mermera sa reljefnom konturom dimenzija 64x80cm, a na njoj je bio reljef u kamenu sa ispisanim tekstom koji nije bojen, a u međuvremenu je oštećen u velikoj mjeri.

Stanje spomen obilježja:

Spomenička cjelina je prepoznatljiva ali je u lošem stanju očuvanosti. Pristupno stepenište od kamena je denivelisano. Ogradni zid je u dobrom stanju ali je malterna kapa zida oštećena. Spomenik je konstruktivno stabilan. Na kamenim elementima spomenika je vidljivo prisutna prljavština, kalcifikati i nezdrava patina. Spomen ploča je u veoma lošem stanju sa slabo čitljivim tekstom. Reljef na ploči je neprepoznatljiv.

20. Spomenik u čast stogodišnjice Arsenala, Trg od kulture, Tivat

Datum podizanja: 1989. godine

Odluka o davanju statusa spomen-obilježja spomeniku u čast stogodišnjice Arsenala
("Službeni list Crne Gore - opštinski propisi", br. 043/17)

GPS koordinate:

42°25'52.66"N

18°41'47.83"E

Opis spomen obilježja:

Spomen obilježje se nalazi u centralnoj zoni grada na „Trgu od kulture“, a posvećen je stogodišnjici postojanja Arsenala od 1889.-1989.godine. Formiran je u okviru šetališne zone na stepenasto formiranom postolju obloženom kamenim pločama, ukupnih dimenzija cca 3x3m visine 1m. Na njegovoj bočnoj strani postavljena je bronzana spomen ploča sa posvetom. Na vrhu gornje zone postavljeno je veliko sidro teško hiljadu kilograma od čelika.

Stanje spomen obilježja:

Spomen obilježje je u dobrom stanju očuvanosti i redovno se održava.

21. Spomen-ploča posvećena formiranju tivatskog partizanskog bataljona 1943. godine, Džorovo, sjeverna fasada kuće Radulovića, Tivat

Datum podizanja: 21.11.1979. godine

Odluka o davanju statusa spomen-obilježja spomen-ploči posvećenoj formiranju Tivatskog partizanskog bataljona 1943. godine ("Službeni list Crne Gore - opštinski propisi", br. 043/17).

GPS koordinate:

42°26'21.08"N

18°41'36.43"E

Opis spomen obilježja:

Spomen ploča od mermera je bila dimenzija 84x62cm. Trenutna pozicija spomen ploče nije poznata, jer je uklonjena sa fasade, a vlasnik objekta nije poznat.

Stanje spomen obilježja:

Spomen ploča je uklonjena sa izvorne pozicije jer je kuća prodana, a nismo uspjeli doći do podataka o sadašnjoj lokaciji.

Mjere zaštite:

Ukoliko nije moguće pronaći autentičnu spomen-ploču, izraditi novu po uzoru na izvornu i, u dogovoru sa nadležnim ustanovama odrediti novu lokaciju za postavljanje ovog spomen-obilježja koje je memorija na značajan istorijski događaj iz prošlosti Tivta.

22. Spomen ploča žrtvama fašističkog terora , Dom kulture “Anto Počanić”, Gradiošnica, Tivat

Datum podizanja: 13.07.1988. godine

Odluka o davanju statusa spomen-obilježja spomen ploči žrtvama fašističkog terora, Gradiošnica (“Službeni list Crne Gore - opštinski propisi”, br. 043/17)

GPS koordinate:

42°25'16.27"N

18°43'53.07"E

Opis spomen obilježja:

Spomen obilježje se nalazi na fasadi Stare škole, odnosno domu kulture „Anto Počanić“ u mjestu Mrčevac, Gradiošnica. Spomen ploča je od prskanog granita crne boje, dimenzija 105x84cm. Tekst je ispisan u reljefu, sa slovima ispunjenim srebrno-bijelom bojom i petokrakom u gornjoj zoni. Flankirana je sa četiri metalna nosača. Tekst posvete glasi: *Na vječni spomen poginulim borcima i žrtvama fašističkog terora iz NOB – Božinović M. Anton, Božinović M. Đuro, Božinović M. Miho, Brajak Đ. Tripo, Brkan M. Luka, Biskupović P. Šime, Čelanović I. Mikan, Ciko N Anton, Maslovar I. Danica, Maslovar I. Tripo, Janović B. Luka, Petković S. Gracija, Petković I. Kate, Petković M. Mare, Petković J. Nikola, Marković M. Jozo. Mjesno udruženje boraca Gradiošnica 13. VII 1958.*

Stanje spomen obilježja:

Spomen obilježje je u dobrom stanju očuvanosti.

23. Spomenik palim borcima, Gornja Lastva, Tivat

Datum podizanja: 1977. godine

Odluka o davanju statusa spomen-obilježja spomeniku Palim borcima, Gornja Lastva ("Službeni list Crne Gore - opštinski propisi", br. 043/17)

GPS koordinate:

42°27'11.40"N

18°42'29.51"E

Opis spomen obilježja:

Spomen obilježje se nalazi na većoj nadmorskoj visini, neposredno uz lokalni put u mjestu Gornja Lastva. Formiran je u centru kružnog okretišta na blago uzdignutom terenu. Prilazi mu se sa ulice pa bočno preko stepeništa, a kompletan prostor oko njega je popločan kamenim pločama i kultivisan uređenjem terena. Spomen obilježje je formirano zidanjem dvostrano, simetrično zakinute, zarubljene piramide, poluobrađenim sivo-rozim kamenom lokalnog porijekla zidanih tehnikom u suvo bez vidljivog maltera. Ukupne dimenzije krajnjih kontura su 160cm širine i 155cm visine. Na obje strane spomenika nalazi se po jedna spomen ploča od žuto-crvenog mermera, obje su dimenzija 34x73cm, flankirane sa po četiri metalna nosača. Tekst na pločama je ispisan u reljefu, bojen bijelom bojom. Zakinute prostore piramide spomenika definišu zidane žardinjere od betona.

Stanje spomen obilježja:

Spomen obilježje je prepoznatljivo, ali je u lošem stanju očuvanosti. Spomenički prostor je blago zapušten, a hortikultura nije redovno održavana. Kameni elementi spomenika su u dobrom stanju ali sa vidnim nečistoćama na njihovoj površini, pojedini blago izmaknuti. Na vrhu spomenika nedostaju elementi autentičnog plamenika i rasvjete. Spomen ploče su sačuvane ali su u lošem stanju. Bojeni slova na tekstu u reljefu nedostaje ili je oštećen i nije čitljiv u dovoljnoj mjeri.

Mjere zaštite:

Preduzeti konzervatorske mjere čišćenja spomen-obelježja, indentifikacije teksta posvete sa imenima boraca i njihova sanacija.

24. Spomenik žrtvama četničkog terora 1944. godine, Pasiglav, Tivat

Datum podizanja: 21.11.1979.godine

Odluka o davanju statusa spomen-obilježja spomeniku žrtvama četničkog terora 1944. godine, Pasiglav ("Službeni list Crne Gore - opštinski propisi", br. 043/17)

Opis spomen obilježja:

Na putu između Gornjih Bogdašića i Gornje Lastve (Lupoglav) podignut je spomenik ubijenim rodoljubima, žrtvama četničkog terora: Antu N. Ciku, Jozu M. Markoviću i Luki N. Brkanu. Spomenik je podignut 1979.godine od strane SUBNOR-a. Postavljen je na visokoj stijeni u obliku kvadratnog kubusa na koji se naslanja piramidalno obrađen elemenat.

Stanje spomen obilježja:

Nije pristupačan i do njega se dolazi brdskim stazama u dužini cca 3 km od skretanja sa lokalnog puta. Put navodi od stare škole – Doma kulture „Anto Počanić“ u Gradiošnici prema sjeveru uz brdo.

25. Spomen-ploča na mjestu pogibije Josipa Markovića 1942. godine, Krtoli, Gornji Krašići (na zidu mjesnog groblja) Tivat

Datum podizanja: 1967. godine

GPS koordinate:

42°24'22.94"N

18°38'17.82"E

Opis spomen obilježja:

Spomen ploča je postavljena na kamenom ogradnom zidu mjesnog groblja u Gornjim Krašićima. Pristupa mu se lokalnim putem koji se od primarne saobraćajnice odvaja lijevo i penje strmo uz brdo do njegovog kraja, gdje se nalazi crkva sa grobljem. Spomen ploča je izrađena od bijelog mermera dimenzija 70x50cm i flankirana je za kameni zid sa četiri metalna nosača na uglovima. Tekst na njoj je ispisan u reljefu, bojen crnom bojom, sa crvenom petokrakom u gornjoj zoni, a glasi: *18.XI.1942.god. opkoljen od Italijanskih okupatora ovdje je herojski poginuo Josip Marković prvoborac iz Donje Lastve. SUBNOR Tivat.*

Stanje spomen obilježja:

Spomen ploča je u dobrom stanju očuvanosti i stabilna. Zid na kojem se nalazi je ispucao i podložan oštećenjima. Tekst na spomen ploči je slabo čitljiv a bojeni sloj slova je izgubio na intenzitetu.

Mjere zaštite:

Preduzeti konzervatorske mjere čišćenja spomen-obilježja i pojačavanje bojenog sloja posvete.

26. Spomen-palim borcima i žrtvama fašizma, Kavač, na putu Trojice – Tivat

Datum podizanja: 1960. godine

GPS koordinate:

42°24'44.77"N

18°44'42.25"E

Opis spomen obilježja:

Opštinski odbor saveza boraca Kotor, 1960.godine, podigao je spomen-ploču u Kavaču posvećenu palim borcima iz tog kraja. Ovo kulturno dobro se nalazi na lokalnom putu koji od sela Gradiošnice ide preko Kavača ka Kotoru, preko Svetih Troica. Čini ga izdvojeni memorijalni kompleks u kojem je postavljena spomen-ploča. Kompleks je na zapadnoj strani puta, izdvojen kamenim podzidima i hortikulturno uređen. Na dijelu zapadne i južne strane postavljena je masivna željezna ograda sa jednokrnljnim vratima. Od vrata do popločanog platoa na kojem je podignut veliki obelisk izvedena je staza, široka 103 cm, sa četiri stepenika rađena od grubo tesanog kamena, sa gazištem dugim 35cm i visine 18 cm. Na središnjem dijelu popločanog platoa, dimenzija 610x610 cm, podignut je masivni obelisk koji se sastoji od plitkog postamenta, masivne vertikalne ploče i koso zasječenog piramidalnog vrha. Postament je rađen od grubog kamena u betonskom livu, dimenzija 320x275 cm. Na sredini je podignuto masivno vertikalno tijelo obeliska, rađeno od pravilno tesanih kamenih blokova tipa „bunje“. Vertikalno tijelo je dimenzija 115x95x175 cm. Gornji dio obeliska je piramidalnog oblika, dimenzija 106x80x210cm, sa vertikalno zasječenom zadnjom stranom, rađen od ravno rezanih kamenih blokova. Na prednjoj strani piramidalnog gornjeg dijela uklesana je petokraka u krugu i ofarbana crvenom bojom. Na vertikalnom dijelu obeliska postavljena je spomen-ploča, rađena od bijelog mermera, dimenzija 80x60cm. Na ploči je uklesan latinični natpis, slova naglašanih crnom bojom, sledeće sadržine: *Palim borcima i žrtvama fašizma – Počanić K. Antu 21.III.1944, Počanić P. Iliji 28. I. 1944, Čelanović R. Stevu 9. VII.1944, Đuričković D. Joki 19.VIII. 1944, Đuričković D. Bosiljki 11.VII. 1944, Petrović I. Niku 12.VII.1944. Savez boraca Kavač P.1960*

Stanje spomen obilježja:

Okruženje spomenika je zelena površina koja se redovno ne održava. Na okolnim kamenim podzidama kompleksa prisutna su manja oštećenja. Spomenik od kamena je stabilan ali sa prisutnim nečistoćama, kalcifikatima i nezdravom patinom na cijeloj površini. Spomen ploča je očuvana, ali sa velikim naslagama nečistoća na površini. Tekst na spomen ploči je slabo čitljiv i nedostaje bojeni sloj slova na njemu.

Mjere zaštite:

Potrebno je izraditi Konzervatorski projekat sanacije koji bi obuhvatao konzervatorske mjere čišćenja i pranja svih kamenih površina kompleksa, osvježavanje bojenog sloja po urezanim slovima posvete i uređenje zatravljenog platoa na kojem je smješten spomenik i obrezivanje nekontrolisano izraslog rastinja.

27. Spomenik na mjestu potonuća razarača "Zagreb", 1941. godine, Brda, Južna obala zaliva, između Prevlake i Brda

Datum podizanja: 1959. godine

GPS koordinate:

42°24'8.97"N

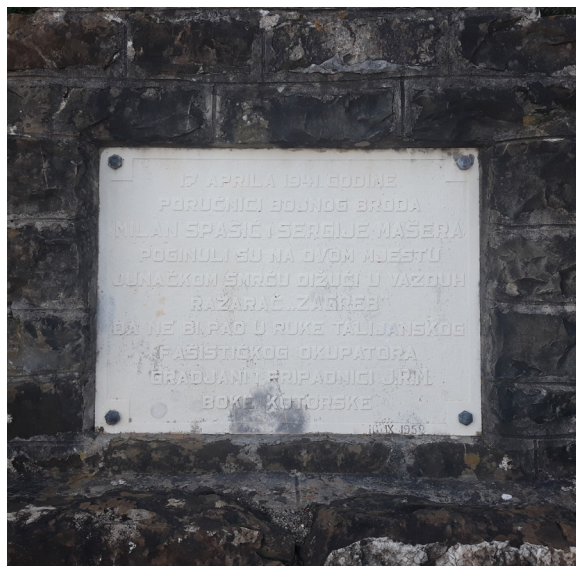
18°42'26.97"E

Opis spomen obilježja:

Spomen obilježje se nalazi na poluostrvskom dijelu kopna nedaleko od „Miholjske Prevlake“ kod ostrva Sv.Nikola. Podignuto je na zemljanom terenu nedaleko od mora (svega 2m), i prilaz sa kopna je nepristupačan. Formiran je kao kamena zidana struktura od poluobrađenog lokalnog kamena sa malternim spojnica. Na spomeniku je na četiri ugla flankirana spomen ploča od bijelog mermera dimenzija 80x60cm. Na njoj je u reljefu ispisan teks i nije bojen što ga čini slabo čitljivim. Tekst posvete glasi: *17.aprila 1941.godine poručnici bojnog broda Milan Spasić i Sergej Mašera poginuli su junačkom smrću dižući u vazduh razarač Zagreb da ne bi pao u ruke italijanskog fašističkog okupatora. Građani i pripadnicu J.R.M. 12.ix.1952.*

Stanje spomen obilježja:

Obrušavanjem zemljanog terena pod uticajem talasa, ovaj spomenik je ugrožen jer se teren povukao na svega 1,5m od samog spomen obilježja. Spomen ploča je očuvana, ali je tekst na njoj slabo čitljiv jer u potpunosti nedostaje bojeni sloj. Spomenik je u opasnosti od obrušavanja terena i potrebno je hitno utvrditi sanacione mjere i sprovesti ih na terenu.

28. Spomenik poginulim borcima u NOR-u, Lepetane, krug bivše vojne kasarne

Datum podizanja: 22.12.1959. godine

GPS koordinate:

42°27'53.69"N

18°41'9.36"E

Opis spomen obilježja:

Spomen obilježje se nalazi u okviru kompleksa vojne kasarne na Lepetenima, neposredno preko puta naspram pristaništa za trajekte. Postavljena je u dvorištu kasarne, u okviru uređenja terena, a oko nje je posađeno zelenilo. Pristup je ograničen po odobrenju.

Stanje spomen obilježja:

Spomen obilježje je u dobrom stanju. Prostor oko njega je neodržavan.

Na mjesnom groblju u Donjoj Lastvi nalaze se dvije spomen-ploče i jedna na gradskom groblju „Sveti Šimun“ na trima grobnicama, koje je postavio SUBNOR :

29. Spomen-ploča na grobu – Poginulim italijanskim borcima divizije „Garibaldi“ i našim borcima

Datum podizanja: 1974. godine

GPS koordinate:

42°26'53.45"N

18°41'15.78"E

Opis spomen obilježja:

Spomen obilježje je formirano na grobnici u okviru mjesnog groblja u Donjoj Lastvi. Izvedeno je od jedne spomen ploče od crnog prskanog granita dimenzija 80x50x10cm na postolju 90x30x20cm. Na njoj je ispisan tekst u reljefu obojen sivom bojom koji glasi: *U ovoj grobnici sahranjeni su posmrtni ostaci većeg broja boraca NOR-a i građana koji poginuše na brodu „Cetinje“ u Tivatskom zalivu 10. Decembra 1944.g. Neka im je vječna slava a pokoljenju trajna uspomena na ove svijetle likove koji poginuše vršeći svoju dužnost za oslobađenje naše domovine. Donja Lastva Savez boraca NOR-a Opštine Tivat, 10.decembra 1974.g.*

Na grobnom mjestu u istoj posveti postavljena je manja bakarna ploča dimenzija 26x20cm na kamenom postolju, sa ugraviranim tekstom na italijanskom jeziku koji glasi: *Combattenti Garibaldini della div. Italiana partig. "Garibaldi" 10. Dicembre 1944. Gar.Balmas Luigi cl.1921, Gar.Belli Luigi cl.1920, Gar. Bellavita Adriano cl.1912, Gar.Biani Giuseppe cl.1913, Gar.Bracchi Vittorio cl.1920, Gar.Cena Mario cl.1917, Gar.Costa Mario cl.1923, Gar.Didero Mario cl.1919, Gar.Panella Luigi cl.1911, Gar.Perotto Mario cl.1918, Gar.Quirico Michele cl.1920, Gar.Ricci Mazzino cl.1920, Gar.Rumor Carlo cl.1921, Gar. Silvestrini Ezio cl.1915, Gar.Troglia Giovanni cl.1919.*

Stanje spomen obilježja:

Spomen grobnica je u dobrom stanju očuvanosti sa manjim oštećenjima. Granitna spomen ploča je očuvana i u dobrom je stanju. Bakarna spomen-ploča je blago patinirala ali je u dobrom fizičkom stanju očuvanosti.

Mjere zaštite:

Preduzeti konzervatorske mjere čišćenja spomen-obelježja.

30. Spomen-ploča na grobu – Poginuli borci NOR-a – Istrani

Datum podizanja: 1980.godina

GPS koordinate:

42°26'53.64"N

18°41'15.37"E

Opis spomen obilježja:

Spomen obilježje poginulim borcima „Istranima“ formirano je na grobnici u okviru mjesnog groblja u Donjoj Lastvi. Izvedeno je od jedne spomen ploče od crnog prskanog granita dimenzija 80x106cm na postolju 87x35x15cm. Na njoj je ispisan tekst u reljefu obojen sivom bojom koji glasi: *Ovdje počivaju poginuli borci NOR-a , a zatim slijede imena poginulih Istrana ali je tekst slabo čitljiv. Postavio je Savez boraca Tivta 1980.godine.*

Stanje spomen obilježja:

Spomen grobnica je u dobrom stanju očuvanosti sa manjim oštećenjima i prisutnim nečistoćama na cijeloj površini. Granitna spomen ploča je očuvana i u dobrom je stanju. Bojeni sloj slova je ispošćen i nije čitljiv.

Mjere zaštite:

Preduzeti konzervatorske mjere čišćenja spomen-obilježja, identifikacije ispisanih imena i njihove obnove.

Spomen-ploča na grobu – Palim drugovima u NOB-u, Mrković Marko 1920 –1944 i Brechler Zvonimir 1921 –1944

Datum podizanja: 1982. godine

Spomen ploča nije evidentirana na terenu

Skupština Opštine Tivat donijela je, 20.08.2019. godine, nekoliko odluka o postavljanju spomen-ploča istaknutim ličnostima do kraja godine, koje su objavljene u Službenom listu - opštinski propisi, br. 036/19, i to:

Odluka o podizanju spomen-obilježja postavljanjem spomen-ploče Antu Staničiću, na ulazu kuće gdje je pisac rođen, Ulica 21.novembra, Tivat,

31. Spomen-ploča Anto Staničić

GPS koordinate:

42°25'45.59"N

18°41'51.54"E

Opis spomen obilježja:

Spomen ploča je postavljena na ulazu u rodnu kuću pisca Anta Staničića. Izrađena je od masivnog mesinga dimenzija 36x23cm. Slova posvete su ispisana u ispupčenom reljefu. Podignuta je, prema podacima na njoj, u toku 2019.godine. Tekst glasi: *U ovoj kući je živio pisac djecu Anto Staničić (1909 – 1999) autor „Malog pirata“ Opština Tivat, 2019.godine.*

Stanje spomen obilježja:

Spomen ploča je u dobrom stanju očuvanosti.

Odluka o podizanju spomen-obilježja postavljanjem spomen-ploče Dragu Milovićuna zidu (na ulazu) u JU OŠ “Drago Milović”, Šetalište kapetana Marka Krstovića

32. Spomen-ploča Drago Milović

GPS koordinate:

42°26'5.69"N

18°41'52.97"E

Opis spomen obilježja:

Spomen ploča se nalazi na fasadi JU OŠ "Drago Milović", u Tivtu kod velikog Gradskog parka. Postavljena je 2019.godine. Spomen ploča je izrađena od bijelog mermera, dimenzija 64x50cm. Tekst na spomen ploči je upisan u reljefu, ispunjen crnom bojom i glasi: *U znak sjećanja na nastavnika Draga Milovića(1894-1943) strijeljanog od strane okupatora 1943.godine na Trojici, Opština Tivat, 2019. godine.*

Stanje spomen obilježja:

Spomen ploča je u dobrom stanju očuvanosti.

Odluka o podizanju spomen-obilježja postavljanjem spomen-ploče Branku Brniću na zidu (na ulazu) u JU OŠ "Branko Brnić", Radovići, Tivat.

33. Spomen-ploča Branko Brnić

GPS koordinate:

42°23'41.51"N

18°40'17.78"E

Opis spomen obilježja:

Spomen ploča se nalazi na fasadi JU OŠ "Branko Brnić", u Radovićima. Izrađena od bijelog mermera, dimenzija 87x52cm, postavljena 2019.godine. Tekst na spomen ploči je upisan u reljefu, ispunjen crnom bojom koji glasi: *U znak sjećanja na Branka Brnića (1923-1943) učesnika II Svjetskog rata, strijeljanog od strane okupatora 1943.godine na Trojici, Opština Tivat, 2019.godine*

Stanje spomen obilježja:

Spomen ploča je u dobrom stanju očuvanosti.

Spomen-obilježjima se trajno obilježavaju značajni događaji, čuvaju uspomene na istaknute ličnosti, njeguju ljudski ideali i kulturno-istorijske tradicije i odaje počast borcima za slobodu, civilnim žrtvama rata i masovnim stradanjima ljudi. Prepoznavanje, očuvanje i popularizacija izvorne materijalne i nematerijalne poruke spomenika i spomen-obelježa je profesionalna obaveza svih koji se na različite načine bave valorizacijom kulturnog nasljeđa. Spomen-obelježa Tivta, mahom su posvećena značajnim događajima ili ličnostima iz perioda NOB-e.

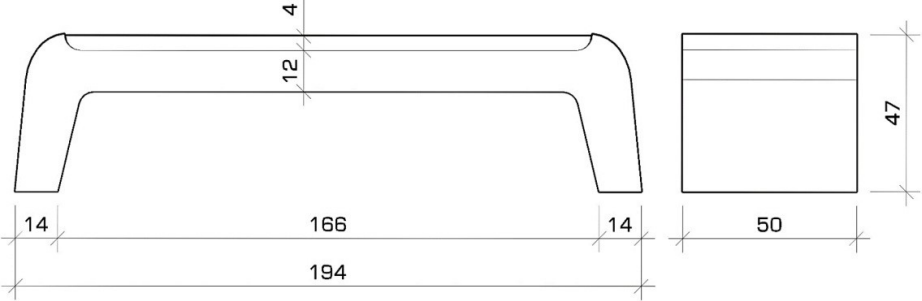
Na teritoriji Opštine Tivat nalazi se impozantan broj spomenika i spomen-obilježa. Spomen-obilježa, kao i sve ono što baštini Tivat, predstavljaju dokument o pamćenju grada, o vremenima kroz koja je prošao i u kojem živi, o društvu, precima i potomcima, plemenitim idealima, stvarnim događajima i predanjima, o stradanjima i solidarnosti.

Kako je podizanje spomenika i spomen-obilježa u vezi sa određenim društvenim trenutkom, tako je i njihov izgled i poruka koju prenose odraz vremena i uslova u kojima su podizani. Mnogi od njih, rađeni odmah nakon Drugog svjetskog rata, često nastali spontano, nose u sebi obilježja naivne i siromašne kreacije. Likovni, estetski, pa i prostorno-funkcionalni kriterijum bili su u drugom planu. Važno je bilo zapisati mjesto značajnog događaja ili obelježiti memoriju na istaknutog borca.

U skladu sa vremenom, evoluirao i društveni i kulturološki odnos prema spomen-obilježjima. Pripadajući javnom prostoru, spomen-obilježa svojim izgledom i simboličkim značenjem manifestuju kulturu društva.

Uključivanje svih onih koji su zainteresovani i čija je obaveza da se ovaj spomenički fond sačuva je dragocjeno. Tekuće i investiciono održavanje, a posebno kompleksne sanacione intervencije, zatim obezbjeđivanje fizičke i tehničke zaštite na zaista velikom broju spomenika i spomen-obilježa zahtijevaju ogromna finansijska sredstva što predstavlja problem i za mnogo razvijene sredine. Pokušali smo sagledati prava sliku spomeničkog fonda Tivta i ukazati na potrebne uslove za obezbjeđivanje odgovarajućeg društvenog tretmana, adekvatne zaštite i promocije u svrhu turističke ponude grada.

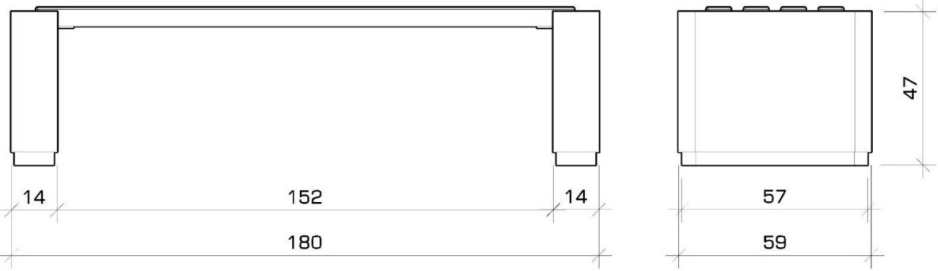
IZGLED	Klupa izrađena od livenog betona u kombinaciji s drvenim talpama	
NAMJENA	Klupa namijenjena za vanjsku upotrebu, predviđena za primjenu kod vanjskog uređenja parkova, dvorišta i sl.	
MATERIJAL	Beton (cement, agregat, željezo, aditiv.), drvo.	
ROK UPOTREBE	Neograničen	
PREVOZ	Ne spada u materije opasne za prevoz po putevima i željeznicama.	
MJERE SIGURNOSTI	Nije štetno	
KONTROLA KVALITETA	Proizvod je pod konstantnim internim nadzorom kontrole kvaliteta firme BEPRO d.o.o..	
DIMENZIJE	cm	

Technical drawing showing dimensions in cm:

- Side view: Total length 194, seat length 166, seat height 12, backrest height 4, base width 14.
- Front view: Total width 50, seat width 47.

IZGLED	Klupa izrađena od livenog betona u kombinaciji s drvenim talpama	
NAMJENA	Klupa namijenjena za vanjsku upotrebu, predviđena za primjenu kod vanjskog uređenja parkova, dvorišta i sl.	
MATERIJAL	Beton (cement, agregat, željezo, aditiv.), drvo.	
ROK UPOTREBE	Neograničen	
PREVOZ	Ne spada u materije opasne za prevoz po putevima i željeznicama.	
MJERE SIGURNOSTI	Nije štetno	
KONTROLA KVALITETA	Proizvod je pod konstantnim internim nadzorom kontrole kvaliteta firme BEPRO d.o.o..	
DIMENZIJE	cm	

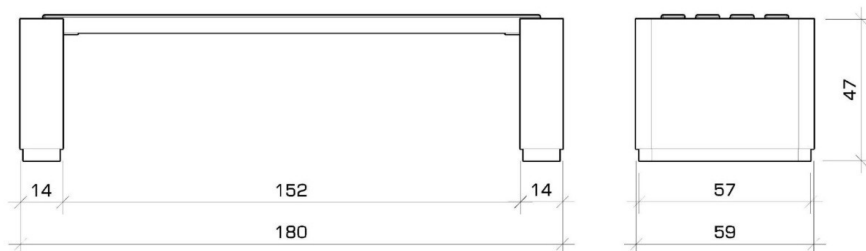
Technical drawing showing dimensions in cm:

- Side view: Total length 180, seat length 152, seat height 14, base width 14.
- Front view: Total width 59, seat width 57, backrest height 47.

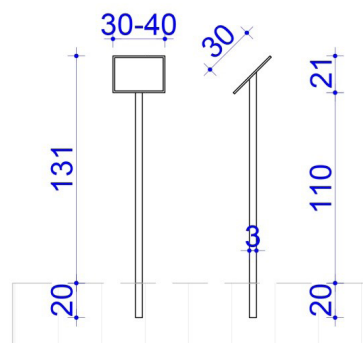
IZGLED	Klupa izrađena od livenog betona u kombinaciji s drvenim talpama
NAMJENA	Klupa namijenjena za vanjsku upotrebu, predviđena za primjenu kod vanjskog uređenja parkova, dvorišta i sl.
MATERIJAL	Beton (cement, agregat, željezo, aditiv.), drvo.
ROK UPOTREBE	Neograničen
PREVOZ	Ne spada u materije opasne za prevoz po putevima i željeznicama.
MJERE SIGURNOSTI	Nije štetno
KONTROLA KVALITETA	Proizvod je pod konstantnim internim nadzorom kontrole kvaliteta firme BEPRO d.o.o.
DIMENZIJE	cm

174 kg

PRIJEDLOG INFO TABLE

INFO TABLA JE POSTAVLJENA NA KRUŽNOM STUBU PREČNIKA 3cm dz-3mm, OFARBANO U BIJELOJ BOJI.

VANJSKA INFO TABLA 30/40x30cm OD HROMIRANOG LIMA NA PROFILISANOM METALNOM POSTOLJU. GRAFIKA I TEKST URAĐENI ŠTAMPOM NA LIMU.

TEKST SADRŽI DVA ISPISA SA NAJOSNOVNIJIM INFORMACIJAMA I TO JEDAN NA CRNOGORSKOM JEZIKU I JEDAN NA ENGLLESKOM PREVODU ISTOG.

